

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 9C/708/1998
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7698899631
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Baláž
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2015:7698899631.30

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, samosudca JUDr. Radoslav Baláž, v právnej veci žalobkyne N. E., P. XX.XX.XXXX, Y. P. Z. Č.. XX, V. G.. Š. U., N. H. H. L. X, H. P. J. E. Ž.: X/ G. E., P. XX.XX.XXXX N. X/ U. E., P. XX.XX.XXXX, A. Y. P. Z. Č.. XX, V. G.. I. L., N. H. H. L. X, H.Š. P. J., o náhradu škody, takto

rozhodol:

I. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyňu sumu 2.158,91 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 17,6 % ročne zo sumy 2.158,91 EUR od 08.12.2000 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobu žalobkyne v prevyšujúcej časti zamietla.

III. Súd o trovách konania účastníkov konania a trovách štátu rozhodne samostatným uznesením v lehote do 30-tich dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobkyňa N. E. spolu s pôvodnou žalobkyňou v X. Z., D.Z. Z., podali na tunajšom súde návrh o náhradu škody, pričom v konaní 1C/307/94 súd návrh na zaplatenie sumy 1.512,- Sk zamietol a v prevyšujúcej časti návrh vylúčil na samostatné konanie, ktoré sa v súčasnosti vedie pod sp.zn. 9C/708/1998.

Podaním zo dňa 31.10.2000, doručeným tunajšiemu súdu dňa 2.11.2000 žalobkyňa rozšírila svoj žalobný návrh a to tak, že sa dožadovala zaviazat' žalovaných v 1. a 2., rade na zaplatenie sumy 193.392,01 Sk a zároveň na uloženie povinností žalovaným na par. č. 349, 350, 351 k.ú. P. Z. prevádzat' orbu po vrstevnici a tiež uloženie povinností žalovaným zriadiť na par. č. 351 k.ú. P. Z., v mieste pod vysokou medzou, rigol zospádovaný v smere k par. č. 332 k.ú. P. Z., tak, ako bude vyšrafovaný na budúcom geometrickom pláne. Ďalej sa dožadovala, aby žalovaným súd uložil zriadiť rigol na parc. č. 349 k.ú. P. Z. v mieste pôvodnej medze tak, ako bude vyšrafovaný v budúcom geometrickom pláne, ďalej na uloženie povinnosti par. č.349 - záhrada, k.ú. P. Z.T. vyspadovať smerom opačne od pozemku žalobkyne, teda k par. č.339, k.ú. P. Z., na uloženie povinnosti v časti za oporným múrom, teda na parc. č.349, k.ú. P. Z. zriadiť rigol smerujúci k parc. č. 339, k.ú. P. Z. tak, ako bude vyšrafovaný na budúcom geometrickom pláne, na uloženie zriadiť rigol pozdĺž parc. č.351, 350 a 349, k.ú. P. Z. tak, ako bude označený na budúcom geometrickom pláne s tým, že jeho vyústenie bude do verejného rigolu nachádzajúceho sa na par. č. 458/1, k.ú. P. Z.Š., a tiež priznať aj trovy konania v prospech žalobkyne. Súd úpravu žalobného návrhu v zmysle vyššie uvedeného znenia pripustil uznesením, vyhláseným na pojednávaní dňa 06.10.2004.

Žalobkyňa svoj pôvodný návrh odôvodnila tým, že jej vznikla škoda zatekaním dažďovej vody zo záhrady žalovaných. Niekoľkokrát spolu s pôvodnou žalobkyňou v 2. rade žiadali žalovaných, aby spodnú časť záhrady upravili tak, aby nedošlo k zatekaniu vody na ich dvor a nepoškodzovalo im rodinný dom.

Nakoľko k úprave terénu zo strany žalovaných nedošlo a všetka voda na jar 1993 z topiaceho sa snehu stekala na ich dvor, došlo k spadnutiu omietky. Škodu nahlásili aj na Slovenskej poisťovni, pracovník ktorej prišiel škodu dňa 21.12.1993 obhliadnuť a listom zo dňa 23.12.1993 oznámil, že k poškodeniu fasády a muriva verandy rodinného domu došlo dôsledkom podmáčania základov povrchovými vodami z atmosférických zrážok, ktoré stekajú z príľahlého pozemku žalovaných a nie sú dostatočne odvodnené.

Žalovaní sa k pôvodnému návrhu vyjadrili písomne podaním zo dňa 3.10.1994, v ktorom okrem iného poukázali na to, že nebohí rodičia žalobkyne postavili rodinný dom asi roku 1967. Záhrada, ktorá žalobkyni ako aj pôvodnej žalobkyni v 2. rade vadila, existovala dlhé roky pred výstavbou rodinného domu. Jej svahovitosť je totožná so susednými záhradami, t.j. aj so záhradou žalobkyne. Oni nevykonávali žiadne zemné práce ani terénne úpravy. Tiež uviedli, že sa domnievajú, že omietka na verande opadáva tým, že nebola stavaná súčasne s domom.

V priebehu konania pôvodná žalobkyňa v 2. rade, D. Z. svoj návrh zobrala späť a súd uznesením 9C/708/98 - 195 zo dňa 02.11.2006 konanie o jej návrhu zastavil.

Uznesením sp.zn. 9C/708/1998-366 zo dňa 27.01.2012 súd vylúčil konanie o uloženie povinností žalovaným v 1. a 2. rade prevádzať orbu po vrstovniciach na parc. č. 349, 350 a 351 k.ú. P. Z. a povinnosti zriadiť na parc. č. 351 k.ú. P. Z. v mieste pod vysokou medzou rigol so spádovaním v smere k parc. 332 k.ú. P. Z. tak, ako bude vyšrafovaný na budúcom geometrickom pláne, zriadiť rigol na parc. č. 349 k.ú. Nižné Repaše v mieste pôvodnej medze tak, ako bude vyšrafovaný v budúcom geometrickom pláne a uložiť žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť parc. č. 349, záhrada k.ú. P. Z. vyspádovať smerom opačne od pozemku žalobkyne, teda k parc. č. 339 k.ú. Nižné Repaše a uložiť povinnosť žalovaným v 1. a 2. rade v časti za oporným múrom, teda na parc. č. 349 k.ú. P. Z. zriadiť rigol smerujúci k parc. č. 339 k.ú. P. Z. tak, ako bude vyšrafovaný na budúcom geometrickom pláne a zriadiť rigol pozdĺž parc. č. 351, 350 a 349 k.ú. P. Z. tak, ako bude označený na budúcom geometrickom pláne s tým, že jeho vyústenie bude do verejného rigolu, nachádzajúceho sa na parc. č. 458/1 k.ú. P. Z. na samostatné konanie, ktoré sa ďalej viedlo pod sp.zn. 16C/19/2012.

Vo svojich účastníckych výpovediach žalobkyňa návrh odôvodnila tým, že je spoluvlastníčkou nehnuteľností, zapísaných v liste vlastníctva č.273, k.ú. P. Z., a to par.č. 355 dom súp.č. 79 o výmere 1314m², par. č. 352 - lúka o výmere 1343m², par. č. 353 - orná pôda o výmere 464m² a par. č. 354 - záhrada o výmere 655m², pričom žalobkyňa vlastní veľkosť podielu 1, čo vyplýva z listu vlastníctva nachádzajúceho sa na čl. 106. Podiel 3 vlastní D. Z., pôvodná žalobkyňa v 2. rade. Žalovaní sú ich susedmi, vedľa domu žalobkyne majú postavený dom, nad ktorým boli pôvodne lúky, na ktorých boli medze, a v období rokov 1982-1984 žalovaní tieto medze rozorali, zväčšili si svoju záhradu, v dôsledku čoho došlo k zmene smeru odtekania dažďovej vody. Predtým bola lúka vyspádovaná tak, že dažďová voda stekala na opačnú stranu, nie na pozemok žalobkyne. Toho času v dôsledku rozorania medzi z pôvodnej lúky majú teraz záhradu, ktorú neorú v priečnom ale pozdĺžnom smere, čo spôsobuje, že v dôsledku dažďov zemina zo záhrady žalovaných sa naplavyje na oporný múrik žalobkyne a v dôsledku toho dochádza k zamakaniu oporného múru a verandy. Záležitosť bola riešená, avšak nevyriešená na Obvodnom úrade v Levoči, a slovenská poisťovňa odmietla preplatiť vzniknutú škodu, pretože nejde o škodu spôsobenú živelnou pohromou. Pokiaľ sa týka rozorania medzi potvrdila, že jej otec pred 30 rokmi nechal rozoráť medzu, avšak žalovaní mali nad svojim domom asi 3 medze, čo je potvrdené aj v geometrickom pláne z roku 1991.

V rámci doplňujúcej účastníckej výpovede už v konaní vedenom pod sp.zn. 16C/19/2012 uviedla, že z pozemkov a to konkrétne parcel č. 349, č. 350 a č. 351 v k.ú. P. Z., ktoré sú vo vlastníctve žalovaných naďalej dochádza k pretekaniu vôd na jej pozemok a na jar roku 2013 v dôsledku toho došlo k opadnutiu omietky na jej rodinnom dome. Táto voda pretekala na jej pozemok v nadmernej miere a bolo to prakticky po celý uvedený rok 2013, lebo sa jedná o dažďovú vodu, ktorá tlačí na múr.

Žalovaný v 1. rade vo svojich účastníckych výpovediach vyjadril nesúhlas so žalobným návrhom. Potvrdil, že nad domom všetkých účastníkov boli v minulosti medze, ktoré však preoral ešte nebohý otec žalobkyne podstatne dávnejšie než pred rokom 1984. Následne na to medze rozoral aj žalovaný. Potvrdili, že pri veľkých búrkach dochádza k zamakaniu, avšak dažďová voda steká aj z pozemku žalobkyne.

V rámci doplňujúcej účastníckej výpovede už v konaní vedenom pod sp.zn. 16C/19/2012 žalovaný v 1. rade uviedol, že nevie uviesť, či z jeho pozemku steká voda na pozemok žalobkyne, to by musel stále keď prší ísť kontrolovať na záhradu. Nepamätá si žiaden taký deň, že by bola taká búrka v roku 2013, že by pretekala voda z jeho pozemku na pozemok žalobkyne, tak ako to ona uvádzala vo svojej výpovedi. Bola pravda, že v minulosti boli také silné búrky, že voda zaliala pozemky. To bola taká búrka, keď v Tichom Potoku voda zobrala až dom. On si už nepamätá, kedy takáto búrka bola, vzhľadom na svoj vek.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov a to ako v pôvodnom konaní, vedenom pod sp.zn. 9C/708/1998, tak aj vo vylúčenom konaní vedenom pod sp.zn. 16C/19/2012, a tiež sa oboznámil s listinnými dokladmi založenými jednak v súdnom spise vedenom pod sp.zn. 1C/307/94, sp.zn. 9C/708/1998, ako aj v tomto spise sp.zn. 16C/19/2012 a na ich základe zistil tento skutkový stav.

Z účastníckych výpovedí, ako i z predložených listinných dôkazov je nepochybné, že žalobkyňa je spoluvlastníčkou nehnuteľností zapísaných na Liste vlastníctva č.273, k.ú. P. Z., a to rodinného domu súp. č.79, stojaceho na parcele č.355, parcely par. č.355 o výmere 1314m², parcely č.352- druh pozemku : lúka o výmere 1343m², parcely č.353, druh pozemku : orná pôda o výmere 464m² a parcely č.354, druh pozemku : záhrada o výmere 655m², pričom žalobkyňa vlastní ideálny spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1, čo vyplýva z listu vlastníctva nachádzajúceho sa na čl. 106. Zvyšný spoluvlastnícky podiel o veľkosti 3 vlastní D. Z., pôvodná žalobkyňa v 2. rade. Žalovaní sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností zapísaných na Liste vlastníctva č. 240, k.ú. P. Z. a to parcely č. 349, druh pozemku: záhrady o výmere 865 m², parcely č. 350, druh pozemku: orná pôda o výmere 953 m² a parcely č. 351, druh pozemku : trvalé trávnaté porasty o výmere 232 m². Uvedené pozemky žalovaných sú situované nad pozemkom žalobkyne - parcelou č. 355. Z účastníckych výpovedí, výpovedí svedkov ako aj fotografií predložených žalobkyňou súdu je nesporné, že v prípade zrážok, resp. v prípade topenia sa snehu dochádza k stekaniu vôd z týchto pozemkov žalovaných na pozemok žalobkyne, t.j. parcelu č. 355, kde jej situovaný jej rodinný dom.

V tejto sporovej veci bolo vykonaných niekoľko znaleckých dokazovaní. Ešte v pôvodnom konaní vedenom pod sp.zn. 1C/307/94 súd vykonal znalecké dokazovanie, kedy bol vypracovaný znalecký posudok č. 171/96 súdneho znalca, I.. M.. M. L., Csc., z ktorého vyplynulo, že pri ohliadke bolo zistené poškodenie prístavby žalobkyne, ktoré vzniklo ušmyknutím a sadaním základov stavby. Tento stav mohol nastať z dôvodov a to: závadami v stavbe, základovej špáry pri výstavbe, v kvalite podlažia, na ktoré sa stavba zakladá a na stavbe vlhkosti podlažia vplyvom podzemných vôd. Ďalej závadami v kvalite vykonaných stavebných prác, najmä v kvalite betonárskych procesov, v kvalite zabudovanej betónovej zmesi, kvalite murárskych a omietkarských prác. Ďalší možný dôvod je vplyv prúdenia podzemnej vody pod základmi stavby. Podzemné vody môžu v priebehu užívania meniť stav podlažia, pričom tento môže vykazovať objemové zmeny, ktoré sa prejavujú sadaním stavby, vplyvom vymieľania okolitého terénu povrchovými vodami, ich prieniku do podlažia stavby ako aj podmyvania základov stavby.

Prítok povrchových vôd z pozemku žalovaných bol zistený na pozemok žalobkyne a to z časti pozemku žalovaných a z časti pozemkov poľnohospodárskeho družstva. V rámci popisu nájdeného stavu uviedol, že nad pozemkami žalovaných sa nachádzajú pozemky Poľnohospodárskeho družstva, ktoré vykazujú taký istý sklon ako pozemok žalovaných. Navyiac aj z nich je možné zatekanie vody na pozemok žalovaných a z neho na pozemok žalobkyne. Podľa konfigurácie terénu je možné predpokladať smer pohybu podzemných vôd, ktorý bude zhodný s pohybom povrchových vôd.

Ako závalu v užívaní pozemku žalovaných tento znalec uviedol nesprávny smer orby pre výsadbu zemiakov, ktorá nebola vykonávaná po vrstevnici. Ďalej namietol výsadbu uvedenej plodiny až po zelený pás nad oporným múrom. Zároveň však konštatoval, že vplyv z dôvodu zbúrania medzi nemožno preukázať, pretože tieto nie sú dokladované čo do počtu, výšky a účelu. Tiež nebola preukázaná doba ich zbúrania, teda či neboli zbúrané skôr, ako závadný stav nastal. Oporný múr na zamedzenie prítoku vody, (ktorý vybudovala žalobkyňa), je kvalitatívne nedostatočný a umožňuje aj prítok podzemných vôd, preto neplní úlohu na ktorú bol postavený. Prítok povrchových vôd na pozemok žalobkyne musel existovať aj pred návrhom na odstránenie stavu, a to počas celého užívania parcel. Množstvo povrchových vôd v značnej miere závisí od ročného obdobia, množstva atmosférických zrážok a nasýtenosti podlažia vodou. Prívalové vody v čase búrok a mimoriadnych zrážok nemožno považovať za trvalý stav a takéto vody nemožno riešiť bežnými technickými opatreniami. V závere uviedol, že voda stekajúca z pozemkov žalovaných má vplyv na zamokanie rodinného domu žalobkyne, ktoré prenikajú na pozemok žalobkyne

cez hranicu oporného múra. Nie je však jedinou príčinou závadného stavu, pretože časť zamokania je z dôvodov podzemných vôd a časť z dôvodov nekvality stavebných prác.

Uvedený znalec tiež podal doplnenie znaleckého posudku (na čl. 57 spisu sp.zn. 1C/307/94), v ktorom uviedol, že prienik povrchovej vody pri privalových dažďoch, ako to uvádza žalobkyňa, možno považovať za poistný prípad a nie za zásah do vlastníckych práv, pretože sa v znaleckom dokazovaní neurčila jednoznačná príčinná súvislosť závadného stavu na dome s prítokom povrchových vôd na pozemok žalobkyne, nie je dôvodné vyčíslovať pomer, v akom sa žalovaný podieľajú na závadnom stave.

Žalobkyňa predložila do spisu sp.zn. 9C/708/1998 odborné vyjadrenie M.. J. H., ktorého súd na pojednávaní v konaní sp.zn. 9C/708/1998 vypočul ako svedka. V tomto písomnom vyjadrení menovaný uvádzal, že dom žalobkyne je situovaný v dolnej časti stráne na východnej strane U. L. cca 140 m od rieky vo výške cca 760 m nad morom. Sklon stráne nad domom je cca 25 %. Pozemky nad domom dlhé cca 75 m majú charakter úžitkových záhrad, resp. pasienkov. Ich povrch je, resp. v minulosti bol upravený do nevýrazných menej šikmých terás oddelených od seba malými oblými medzami smerovanými v miernom sklone k severu. Na záhrade kat. č. 349 až 351, ktorá je situovaná bezprostredne nad domom a ktorá patrí žalovaným boli tieto medze už prakticky úplne zrušené. Nad záhradami sa nachádza roľa nepravidelného pôdorysného tvaru široká 75 až 200 m a dlhá až 750 m obrábaná miestnym poľnohospodárskym družstvom. Od záhrady oddelená takmer 3 metre vysokou medzou, ktorá v minulosti viedla pravdepodobne až k rokline Pri dolinke. V súčasnej dobe je medza na viacerých miestach narušená výjazdmi zo záhrad, napr. priamo zo záhrady žalovaných, nad pozemkom kat. č. 351. Plytka a široká preliachina nad medzou, ktorá v minulosti odvádzala vody prípadne stekajúce z roli do potoka je v súčasnej dobe zanesená splavenou zeminou, resp. je rôzne nevhodne preoraná. Roľa je v súčasnosti oraná súbežne s obslužnou cestou vedúcou od okresnej cesty a stúpajúcou hore svahom. Cesta oddeľuje obrábanú roľu od zanedbanej lúky. Jej povrch je prašný, spevnený makadamom a zahlienenou štrkovou drvinou, tkz. štolinou. Na západnej strane privrátenej ku svahu je pozdĺž cesty vedená plytka, z väčšej časti už splavenou zosutou zeminou zanesená a trávou zarastená priekopa. Cesta je pomerne nová a doposiaľ je v dobrom stave. Je možné konštatovať, že cesta zvädza predtým po stráni voľne a rozptýlene stekajúce zrážkové vody a sústreďuje ich takmer na jediné miesto ku hrebeňu návršia nad hospodárskym dvorom, kde stekajú do roli a cez ňu do nižšie položených záhrad a do dvora pri dome č. 75. Do tohto miesta sa konečne sústreďuje aj voda z nevhodne obrábanej role. Je možné konštatovať, že do oblasti o výmere cca 0,75 ha sa v prípade privalových dažďov alebo pri silných odmäkoch na jar sústreďuje voda z plochy až 13,3 ha.

Následne vo svojej výpovedi uviedol, že podložie terénu tvorí Spišský flyš, po ktorom voda, ktorá presakuje, zle vsiaka, pretože podložie je nepriepustné. Flyš tvoria ílovce a pieskovce, a teda dá sa povedať, že flyš je spevnený íl. V dôsledku toho voda nevsíaka ďalej do zeme, ale steká po flyšovom podloží, pričom pokrývky zeminy je len vo výške 1 až 1,5m. Spodná voda nie je klasickou spodnou vodou, v skutočnosti je to sutínová voda, ktorá nemá stabilný prameň, a keď voda vsiakne do zeme stáva sa pôdnou, nie však klasickou spodnou vodou - ide o sutinovú vodu. Potom, čo dôjde k nasýteniu tejto vody v dôsledku mrazov a zem zmrzne, dochádza k podmŕzaniu základov. Vchod do domu žalobkyň má plytšie základy a tým trpí. Uviedol, že príčinu závadného stavu na dome žalobkyňa vidí v opakovanom vyplavovaní, príčin takéhoto stavu je viac. Na neďalekom pozemku bývalé JRD, teraz roľnícke družstvo postavilo cestu, ktorá zberá vodu z okolitého terénu. Voda sa zberá z veľkej oblasti a až na pozemku žalovaných začína pretekať cez tento pozemok a steká v smere na dom žalobkyň. V tomto prípade došlo k súhrnu nedotiahnutých opatrení, pretože v prvom rade nemala byť postavená cesta, resp. cesta mala byť ináč umiestnená a postavená s priepustami a uviedol, že kedysi na pozemku žalovaných boli medze. Potvrdil, že bol postavený oporný múrik, pričom pôda sa zo svahu posúva a zarovnáva až do výšky oporného múra. Potvrdil tiež, že dom žalobkyň je postavený v strmom kopci.

Uviedol však, že k závadnému stavu nedochádza za bežných situácií, len za privalových dažďov. Roľnícke družstvo malo zasadené zemiaky, ktoré viedli súbežne s cestou a práve to znásobovalo sťahovanie vôd na zamokané územie. Opatrenie, ktoré navrhoval vykonať sú vo väčšom rozsahu na strane žalobkyne, než na strane žalovaných. Uviedol tiež, že privalová voda nie je hlavnú príčinou závadného stavu, pretože vtedy sa to prejaví len navonok, avšak k trvalému podmáčaniu dochádza aj v čase, keď nie sú silné dažde a to v dôsledku, tzv. spodných vôd. Za príčinu závadného stavu uviedol postavenie cesty roľníckym družstvom, (ktorá zberá povrchové vody zo širokého okolia a v prípade, že by k tomu nedošlo, došlo by k rozptýleniu týchto vôd do širokého okolia). Za ďalší dôvod závadného

stavu uviedol aj to, že žalovaní v medzi urobili prejazd, avšak túto skutočnosť má len od žalobkyne a nemá ju ničím podloženú. Uviedol tiež, že dom žalobkyne je zasadený v teréne do zárezu tak, že z jednej strany tvorí suterén a z ďalšej strany ďalšie podlažie. Spodná voda presakuje aj do základov. Izolácie na dome by nemali vplyv na poškodzovanie stavby, pretože proces zamákania sa odohráva aj pod základmi domu a základy sa neizolujú, izoluje sa len časť nad základmi.

Pokiaľ ide o zásah do medze oddeľujúcej pozemky žalovaných od pozemkov poľnohospodárskeho družstva, k tomu sa žalovaný v 1. rade vyjadril v rámci ohliadky vykonávanej súdom na mieste samom v konaní sp.zn. 9C/708/1998, kedy do zápisnice z tejto ohliadky v súvislosti s konštatáciou, že v medzi je urobená prístupová cesta pre širšie vozidlo uviedol, že túto cestu urobil on potom, čo žalobkyňa si oplotila svoj pozemok a jemu zabránila vstupe na jeho pozemok. /čl. 102 spisu sp.zn. 9C/708/1998 /.

Na určenie podielu na poškodzovaní nehnuteľností žalobkyne súd nariadil konaní sp.zn. 9C/708/1998 ďalšie znal. dokazovanie. Súdny znalec M.. X. J. E.. znalec v odbore stavebníctvo, odvetvie podzemné stavby, statika, poruchy stavieb, projektovanie v stavebníctve v závere svojho znaleckého posudku na čl. 131-150 súdneho spisu sp.zn. 9C/708/1998 určil, že pokiaľ sa berú do úvahy vplyvy, ktorých odstránenie nie je v možnostiach žalobcov ani žalovaných, potom miera účasti žalovaných na poškodení rodinného domu žalobkyne je 21%. Pokiaľ sa neberú do úvahy vplyvy, ktorých odstránenie nie je v možnostiach žalobcov ani žalovaných, potom miera účasti žalovaných na poškodení rodinného domu žalobkyne je 32%. Pritom vplyvy, ktorých odstránenie je v možnostiach žalovaných určil 2 bodmi a to: spôsob obrábania záhrady na parcele nad rodinným domom žalobkyne a betónovým rigolom na hranici s parcelou žalobkyne. Vplyvy, ktorých odstránenie je v možnostiach žalobkyne určil viacerými faktormi a to izoláciou rodinného domu, konštrukčnými nedostatkami rodinného domu, opatreniami na odvod povrchovej vody, betónovým rigolom nad opornou stenou na hranici s parcelou žalovaných. Ostatné poruchy rodinného domu sú menej závažné, a nesúvisia s prívalovou zrážkovou vodou z parcely žalovaných. Pach zatuchliny v zadných miestnostiach rodinného domu by sa odstránil častejším vetraním, najlepšie prievanom. Pleseň v zadnej miestnosti suterénu je tak isto v dôsledku nedostatočného vetrania cez malé okienko z hustým sitom. Trhlinky na stenách, priečkach a stropoch v interiéri sú bežné, v rodinných domoch s porovnateľným vekom, kvalitou vyhotovenia a súvisia s mechanickým opotrebením, zaťažением, objemovými zmenami materiálu a pod.

Na čl. 160 - 162 súdneho spisu sp.zn. 9C/708/1998 tento znalec podal vyjadrenie k námietkam žalobkyne, v ktorých nesúhlasil s námietkami žalobkyne.

Na základe pokynu obsiahnutého v uznesení odvolacieho súdu sp.zn. 2Co/213/2009 zo dňa 14.1.2010 vykonal súd znalecké dokazovanie súdnym znalcom z odboru Vodné hospodárstvo, odvetvia Hydromeliorácie, E.. M.. G. N., I., ktorý vo veci vypracoval znalecký posudok č. 1/2011 a ktorý je založený v súdnom spise sp.zn. 9C/708/1998. Z tohto posudku vyplynulo, že k.ú. Nižné Repaše patrí prevažne do horskej poľnohospodárskej výrobnjej oblasti a do klimatického regiónu chladného a vlhkého. Prevládajú plytké kambizeme na flyši, zrnitostne stredne ťažké až ťažké pôdy, lokalizované na výrazných svahoch. Ide o pôdy zo strednou až malou infiltračnou schopnosťou. Podľa kódexu správnej poľnohospodárskej praxe orba v smere vrstevnic je bežným protieróznym a tým aj protiodtokovým opatrením pri hospodárení na svahoch. Je však nepostačujúca a obtiažne realizovateľná na prudkých svahoch, ktoré v tomto prípade majú sklon väčší ako 20 %. Na nich môže orba po vrstevniciach dokonca viesť k zvýšenej tvorbe rýh, odvádzajúcich vodu a akcelerujúcich eróziu pôdy. Protierózny účinok vrstevnicovej agrotechniky sa prejavuje najmä na ornej pôde, aj to len na plochách so sklonom najviac 18 %. Pri vyšších sklonoch územia protierózny účinok vrstevnicovej agrotechniky postupne klesá, až pri sklone 18 % a viac je jej účinok nulový. Podľa názoru znalca doterajšie znalecké posudky, ktoré sú v spise, ako aj žalobkyňa preceňujú možný pozitívny vplyv vrstevnicovej agrotechniky na zníženie povrchového odtoku. Znalec sa vyjadril k jednotlivým tvrdeniam žalobkyne, ktoré mali zapríčiniť poškodzovanie jej rodinného domu zrážkovou vodou. Pokiaľ išlo o tvrdenie žalobkyne, že žalovaní mali v 80-tich rokoch zbúrať dve medze a tretiu preorali, čím mal vzniknúť svah bez prekážok, k tomu znalec poznamenal, že odstránenie medzí na svahu vo väčšine prípadov zvyšuje nielen množstvo, ale aj rýchlosť povrchového odtoku zrážkovej vody a tým aj erózný odnos pôdy. Podľa jeho názoru však pravdepodobne sa nejedná o medze v pravom slova zmysle, t.j. medza ako hranica medzi pozemkami vlastníkov, ale pravdepodobne sa jedná o určitý typ zemných terás. K tvrdeniam žalobkyne o vyspádovaní zbúraných medzí a zmene reliefu znalec uviedol, že vo väčšine prípadov táto činnosť zvyšuje nielen množstvo, ale aj rýchlosť povrchového odtoku zrážkovej vody. K námietkam žalobkyne o vysádzaní malín žalovanými, ktoré mali

zadržovať povrchovú a podzemnú vodu a v dôsledku toho malo dochádzať k zväčšeniu zamákaníu na jej pozemku, znalec poznamenal, že táto činnosť môže mať v závislosti od východiskového stavu povrchu pôdy dvojaký účinok. Pokiaľ došlo k vysadeniu malín na pôde bez vegetačného krytu, toto vysadenie znižuje povrchový odtok zrážkovej vody a tým aj intenzitu vodnej erózie. Pokiaľ došlo k vysadeniu malín na pôde pokrytou trvalými trávnatými porastami, takéto vysadenie zvyšuje povrchový odtok a tým aj intenzitu vodnej erózie. K námietke žalobkyne, že zeminu zo zbúraných medzí mali žalovaní vedome zosunúť za jej dom, čím došlo k zvýšeniu okolitého terénu za domom, znalec uviedol, že vyvýšením terénu za domom žalobkyne došlo k zníženiu celkového sklonu pozemku žalovaných a tým aj k zníženiu povrchového odtoku zrážkovej vody. K námietke žalobkyne, že žalovaní vykonávali orbu v smere sklonu pozemku znalec uviedol, že smer orby v uvedených prírodných podmienkach len minimálne ovplyvňuje povrchový odtok zrážkovej vody. Pokiaľ išlo o argument žalobkyne, že žalovaní mali zasypať, resp. prekopať brázdu, ktorú vyoralo, resp. vybuodovalo poľnohospodárske družstvo nad pozemkom žalovaných a tak voda išla z pozemku žalovaných na jej dom znalec konštatoval, že zrušenie obvodového rigolu nad pozemkom žalovaných prispieva k zvýšeniu prítoku zrážkovej vody na pozemok žalovaných a tým pravdepodobne aj na pozemok žalobkyne. Poukaz žalobkyne na to, že žalovaní zmenili pôvodnú lúku na záhradu, z ktorej sa zemina naplavuje na obvodný múrik znalec hodnotil tak, že zmena trvalého trávnatého porastu na záhradu zvyšuje povrchový odtok zrážkovej vody z tohto územia. Pokiaľ išlo o argument žalobkyne, že žalovaní na plochách bezprostredne nadväzujúcich na jej nehnuteľnosť sadia zemiaky, znalec hodnotil že pestovanie zemiakov vo všeobecnosti okopaním zvyšuje povrchový odtok zrážkovej vody z územia. Pokiaľ išlo o námietku žalobkyne, že žalovaní nechali udupať zorané brázdy a nasadili tam trávu konštatoval, že vysiatie trávy má za následok zníženie povrchového odtoku zrážkovej vody. Pokiaľ išlo o argument z r. 2004, že žalovaní posledné 3 roky orú po vrstevnici a voda aj naďalej steká na ich pozemok znalec uviedol, že orba v smere vrstevníc len minimálne znižuje povrchový odtok zrážkovej vody. Analyzovaním tvrdení žalobkyne znalec konštatoval, že je tu len 5 zásahov, ktoré môžu zvýšiť ale nie zapríčiniť povrchový prítok zrážkovej vody, dva zásahy sú také, ktoré môžu povrchový prítok zrážkovej vody na pozemok žalobkyne znížiť ale nie odstrániť, jeden zásah je taký, ktorý môže prítok zvýšiť aj znížiť a dva zásahy sú také, ktoré minimálne ovplyvňujú povrchový odtok zrážkovej vody z pozemku žalovaných. V závere znaleckého posudku znalec konštatoval, že poškodzovanie stavby žalobkyne je ovplyvňované aj prítokom povrchových vôd na parc. č. 355 z prispievajúcej plochy, aj kolísaním hladiny podzemnej vody na parc. č. 355 spôsobeným prítokom povrchových vôd na parc. č. 355 z prispievajúcej plochy a ich následnou infiltráciou ako aj infiltráciou zrážkovej vody na parc. č. 355 a s najväčšou pravdepodobnosťou aj prítokom podzemnej vody na dotknuté územia z vyššie ležiaceho územia a napokon aj zrážkovou vodou spadnutou priamo na parc. č. 355. Podľa záverov uvedeného znalca nemôžu žalovaní úpravou predpísanou zák. č. 220/2004 a kódexom správnej poľnohospodárskej praxe, či zmenou poľnohospodárskeho využívania svojho pozemku zabrániť odtoku zrážkovej vody z tohto pozemku, pretože aj pri jeho celoplošnom zatrávení dochádza k prekročeniu tzv. kritickej hodnoty zrážkového úhrnu v priemere jedenkrát za dva roky a pri vrstevnicovom pestovaní ostatných poľnohospodárskych plodín sa môže prekročenie kritickej hodnoty zrážkového úhrnu a tým aj vzniku povrchového odtoku vyskytovať aj niekoľkokrát za rok. Žalovaní nemôžu žiadnymi biologickými a agrotechnickými opatreniami zabrániť vzniku povrchového odtoku zrážkovej vody z ich pozemku. Činnosť a teda správanie sa žalovaných, ktoré žalobkyňa uvádzala v predmetnom spise a ktoré znalec zosumarizoval do 10 bodov, nie je podľa jeho názoru hlavnou a jedinou príčinou vzniku odtoku zrážkovej vody z pozemku žalovaných. V danej lokalite je možné priamemu odtoku zrážkovej vody z prispievajúcej plochy, resp. priamemu prítoku zrážkovej vody na parc. č. 355 z tejto plochy zabrániť len výstavbou technických odvodňovacích, poprípade aj protieróznych opatrení, napr. výstavbou záchytných, zberných, zvodných, vsakovacích a kombinovaných priekop, priehlbínových terás a pod. a teda podľa názoru znalca poškodenia rodinného domu nie sú zapríčinené správaním sa žalovaných, ale boli by vznikli aj pri, z hľadiska zníženia priameho odtoku zrážkovej vody, optimálnom poľnohospodárskom využívaní ich pozemku, ktorým je jeho celoplošné zatrávenie. Uvedený znalec v rámci svojho písomného doplnenia uvedeného znaleckého posudku uviedol, že akékoľvek poľnohospodárske využitie prispievajúcej plochy síce znižuje, ale žiaľ v tých podmienkach, ktoré sú popísané neodstraňuje možnosť vzniku povrchového odtoku zrážkovej vody z prispievajúcej plochy.

Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti tunajší súd v konaní sp.zn. 9C/708/1998 medzitimným rozsudkom sp.zn. 9C/708/1998- 369 zo dňa 27.1.2012 určil, že uplatňovaný nárok žalobkyne voči žalovaným v 1. a 2. rade je čo do základu opodstatnený v rozsahu 24 %.

Uvedený rozsudok potom, čo voči nemu podali odvolanie žalovaní bol potvrdený aj rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/110/2012-398 zo dňa 23.5.2013 na základe čoho nadobudol právoplatnosť dňa 16.7.2013.

Za účelom ustálenia výšky škody , ktorá žalobkyni vznikla do dňa 31.10.2000, kedy túto škodu nanovo vyčíslila vo svojom písomnom podaní z uvedeného dňa 31.10.2000, doručenom tunajšiemu súdu dňa 2.11.2000 a ktorým rozšírila svoj žalobný návrh, súd nariadil znalecké dokazovanie na určenie hodnoty stavebných prác v cenách platných k 31.10.2000, a síce stavebných prác potrebných na odstránenie poškodení na rodinnom dome súp. č.79, stojacom na parcele č.355 v k.ú. Nižné Repaše zapísanom na Liste vlastníctva č.273, na ktorom má žalobkyňa spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1, a to poškodení na uvedenom rodinnom dome, ktoré vznikli od jari 1993 do dňa 31.10.2000 a spočívajú v poškodení oporného múrika, fasády, muriva verandy uvedeného rodinného domu, podmáčania jeho základov, v ušmyknutí základov prístavby verandy a sadaní konštrukcií, ktoré sa prejavuje na verande poklesom časti podláh, praskaním múra a poškodením vonkajšej omietky a vnútorných obkladov, tak ako to vyplynulo zo znaleckého posudku č. 171/94 súdneho znalca M.. L. na jeho strane 3 (čl. 39 súdneho spisu sp.zn. 1C 307/96), ďalej v poškodení schodov a prasknutia hlavného múra pod oknom kuchyne, ušmyknutia základov na rohu domu, tak ako to vyplynulo z písomného z vyjadrenia žalobkyne k znaleckého posudku č. 171/96 znalca M.. L. (čl.1. 48a súdneho spisu sp.zn. 1C 307/94) a v poškodení stien a základov rodinného domu na jeho severnej a z časti aj západnej strane, t.j. v mieste sústredenia po stráni stekajúcich prívalových vôd, ktorých poškodenie sa prejavuje trhlinami charakteristickými pre podmývanie a podmŕzanie základov, v poškodení betónovej terasy pred vstupom, betónového chodníka medzi domom a oporným múrom, v poškodení stien domu vlhkosťou tak ako to vyplynulo z písomného vyjadrenia M.. J. H. označeného ako „znalecký posudok č. 07/99“ (čl. 89 súdneho spisu sp.zn. 9C 708/98).

Zo znaleckého posudku č. 8/2014 súdnej znalkyne, M.. N. E. vyplynulo, že hodnota stavebných prác potrebných na odstránenie poškodení na rodinnom dome súp.č.79, ktoré vznikli od jari 1993 do dňa 31.10.2000 a spočívajú v poškodení oporného múrika, fasády, muriva verandy uvedeného rodinného domu, podmáčania jeho základov, v ušmyknutí základov prístavby verandy a sadaní konštrukcií, ktoré sa prejavuje na verande poklesom časti podláh, praskaním múra a poškodením vonkajšej omietky a vnútorných obkladov, v poškodení schodov a prasknutia hlavného múra pod oknom kuchyne, ušmyknutia základov na rohu domu, a v poškodení stien a základov rodinného domu na jeho severnej a z časti aj západnej strane, t.j. v mieste sústredenia po stráni stekajúcich prívalových vôd, ktorých poškodenie sa prejavuje trhlinami charakteristickými pre podmývanie a podmŕzanie základov, v poškodení betónovej terasy pred vstupom, betónového chodníka medzi domom a oporným múrom, v poškodení stien domu vlhkosťou je 9.830,70 € (296.159,70 Sk) v cenách platných k 31.10.2000, pričom prípadným vykonaním uvedených stavebných prác by došlo k zhodnoteniu predmetného rodinného domu o sumu 835,24 € (25.162,50 Sk).

Na základe záverov uvedeného znaleckého posudku právny zástupca žalobkyne na pojednávaní konanom dňa 9.11.2015 upravil žalobný petit tak, že žiadal , aby žalovaní v 1 a 2 rade boli povinní zaplatiť žalobkyni sumu 9830,70 € spolu zo zákonným úrokom z omeškania od 2.11.2000 až do zaplataenia do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd uznesením vyhláseným na uvedenom pojednávaní pripustil uvedenú zmenu žalobného návrhu.

Podľa § 415 Občianskeho zákonníka, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne.

Medzitýmnym rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. 9C/708/1998- 369 zo dňa 27.1.2012 súd určil, že uplatňovaný nárok žalobkyne voči žalovaným v 1. a 2. rade je čo do základu opodstatnený v rozsahu 24 %. Uvedený rozsudok potom, čo voči nemu podali odvolanie žalovaní bol potvrdený aj rozsudkom

Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/110/2012-398 zo dňa 23.5.2013 na základe čoho nadobudol právoplatnosť dňa 16.7.2013. Z tohto hľadiska sa teda súd v tejto časti konania zameril už len na ustálenie výšky tejto škody.

Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

Podľa § 442 ods. 3 Občianskeho zákonníka, škoda sa uhrádza v peniazoch; ak však o to poškodený požiada a ak je to možné a účelné, uhrádza sa škoda uvedením do predošlého stavu.

Podľa § 443 Občianskeho zákonníka, pri určení výšky škody na veci sa vychádza z ceny v čase poškodenia.

Podľa § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne.

Zákon priamo nedefinuje škodu. V zmysle teórie ale i súdnej praxe treba skutočnou škodou rozumieť majetkovú ujmu, ktorá spočíva v zmenšení majetku poškodeného. Ide v podstate o rozdiel v hodnote poškodeného majetku pred spôsobením škody a po spôsobiť škody na majetku. Tento rozdiel v hodnote majetku treba nahradiť či už peňažným plnením, alebo uvedením veci do predošlého stavu. Pri úplnom zničení veci, pri jej odcudzení alebo strate veci môže skutočná škoda spočívať aj v celej hodnote veci.

Výška náhrady za poškodenú vec nie je závislá na tom, či si poškodený nechal vec opraviť, či si ju opravil sám alebo či ostala neopravená. Rozsah náhrady škody nie je závislý od toho, ako poškodený následne s vecou naložil, či si ju nechal poškodenú, alebo ju predal, daroval a pod., pretože tieto okolnosti nesúvisia s príčinou vzniku škody (R 5/1988, R 25/1990).

Je nepochybné, že v danom sporovom prípade došlo k poškodeniam rodinného domu súp.č. 79, pričom tieto poškodenia k 31.10.2000, boli zobjektivizované postupne vypracúvanými znaleckými posudkami, resp. odbornými vyjadreniami predkladaným do súdneho spisu do uvedeného dňa, kedy žalobkyňa cestou svojho právneho zástupcu upravila žalobný petit písomným podaním z uvedeného dňa tak, že sa okrem iného dožadovala od žalovaných zaplata sumy 193.392,01 Sk, t.j. 6.419,44 € na súčasne platnú menu. Oprela sa pritom o predfaktúru dodávateľa J. E. (čl. 31 súdneho spisu za písomným podaním), ktorá nadväzovala na statický posudok Ing. Víta Svobodu.

Aký charakter poškodení na uvedenej nehnuteľnosti sa k tomuto dátumu prejavil vyplynulo jednak zo znaleckého posudku č. 171/94 súdneho znalca M.. L. jeho strane 3 (čl. 39 súdneho spisu sp.zn. 1C 307/96), kde sa konštatovalo, že tieto poškodenia na uvedenom dome za obdobie od jari 1993 do dňa 31.10.2000 spočívali v poškodení oporného múrika, fasády, muriva verandy uvedeného rodinného domu, podmáčania jeho základov, v ušmyknutí základov prístavby verandy a sadaní konštrukcií, ktoré sa prejavuje na verande poklesom časti podláh, praskaním múra a poškodením vonkajšej omietky a vnútorných obkladov. Ďalej vyplynul z písomného vyjadrenia žalobkyne k znaleckého posudku č. 171/96 znalca M.. L. (čl. 48a súdneho spisu sp.zn. 1C 307/94) , kde sa uvádzalo poškodenie spočívajúce v poškodení schodov a prasknutia hlavného múra pod oknom kuchyne, ušmyknutia základov na rohu domu a napokon vyplynul z písomného vyjadrenia Ing. Víta Svobodu označeného ako „znalecký posudok č. 07/99“ (čl. 89 súdneho spisu sp.zn. 9C 708/98), podľa ktorého poškodenie spočívalo v poškodení stien a základov rodinného domu na jeho severnej a z časti aj západnej strane, t.j. v mieste sústredenia po stráni stekajúcich prívalových vôd, ktorých poškodenie sa prejavuje trhlinami charakteristickými pre podmývanie a podmŕzanie základov, v poškodení betónovej terasy pred vstupom, betónového chodníka medzi domom a oporným múrom, v poškodení stien domu vlhkosťou.

Na zobjektivizovanie výšky nákladov na stavebné práce na odstránenie týchto závad, ktoré predstavovali skutočnú výšku škody , ktorá na predmetnej nehnuteľnosti vznikla, súd nariadil znalecké dokazovanie . Bral pritom na zreteľ práve už vyššie citované závery doteraz platnej judikatúry, podľa ktorej výška náhrady za poškodenú vec nie je závislá na tom, či si poškodený nechal vec opraviť, či si ju opravil

sám alebo či ostala neopravená a dokonca jej rozsah nie je závislý od toho, ako poškodený následne s vecou naložil, pretože tieto okolnosti nesúvisia s príčinou vzniku škody. Podstatné je zobjektívizovať túto výšku. Za situácie kedy žalobkyňa mala k dispozícii len predfaktúru na časť stavebných prác, bolo preto namieste nariadiť predmetné znalecké dokazovanie.

Vykonaným znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že hodnota vyššie uvedených stavebných prác na poškodenej nehnuteľnosti za poškodenia, kto ktorým došlo k 31.10.2000 predstavuje sumu 9.830,70 € (296.159,70 Sk) v cenách platných k 31.10.2000. Keďže vykonávanými stavebnými prácami na odstraňovaní uvedených škôd by došlo k zhodnoteniu predmetného rodinného domu žalobkyne o sumu 835,24 € (25.162,50 Sk), bolo potrebné uvedenú hodnotu prác predstavujúcich škodu na nehnuteľnosti žalobkyne ponížiť o uvedenú sumu zhodnotenia, aby na jej strane nedošlo k bezdôvodnému obohateniu na úkor žalovaných. Rozdiel uvedených súm predstavoval čiastku 8.995,46 €.

Medzitýmnym právoplatným rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. sp.zn. 9C/708/1998- 369 zo dňa 27.1.2012 bolo stanovené, že uplatňovaný nárok žalobkyne voči žalovaným v 1. a 2. rade je čo do základu opodstatnený v rozsahu 24 %. Uvedený percentuálny podiel na sume 8.995,46 € predstavuje čiastku 2.158,91 €, na úhradu ktorej súd žalovaných zaviazal v zmysle § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka spoločne a nerozdielne.

V prevyšujúcej časti súd žalobu žalobkyne zamietol.

V súvislosti s číselným vyjadrením výšky škody sa nestotožnil s názorom žalovaných, že pri jej určení je potrebné vychádzať z vyčíslenia, ktoré vykonala žalobkyňa na podklade vyššie spomenutej predfaktúry a ktoré predstavuje čiastku 6419,40 € a že práve túto sumu je potrebné vziať za základ pre konečné vyčíslenie škody v rozsahu 24% , na ktorej sa žalovaní majú podieľať v zmysle medzitýmného rozsudku. Tak ako súd už vyššie uviedol výška náhrady za poškodenú vec nie je závislá na tom, či si poškodený nechal vec opraviť, či si ju opravil sám alebo či ostala neopravená, a z tohto hľadiska nie je ani relevantné či na jej vyčíslenie mal nejakú predfaktúru. Podstatné je, že si túto škodu žalobkyňa určitým spôsobom vyčíslila a je vecou dokazovania, aby sa preukázalo, či táto ňou vyčíslená suma zodpovedá sume škody, ktorá vykonaným dokazovaním bola preukázaná ako škoda, ktorá vznikla na jej majetku, resp. či je nižšia prípadne vyššia.

Podľa § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci.

Podľa § 139 ods. 1 Občianskeho zákonníka, z právnych úkonov týkajúcich sa spoločnej veci sú oprávnení a povinní všetci spoluvlastníci spoločne a nerozdielne.

Podľa § 513 Občianskeho zákonníka, ak je dlžník zaviazaný na rovnaké plnenie niekoľkým veriteľom, ktorí sú podľa zákona, podľa rozhodnutia súdu alebo podľa zmluvy voči nemu oprávnení spoločne a nerozdielne, môže ktokoľvek z veriteľov žiadať celé plnenie a dlžník je povinný splniť v celom rozsahu tomu, kto o plnenie požiada prvý.

Podľa § 514 Občianskeho zákonníka, ak dlžník splnil celý záväzok jednému z veriteľov, ktorí sú voči nemu oprávnení spoločne a nerozdielne, nemôžu už ostatní od neho nič žiadať.

Pokiaľ šlo o námietku žalovaných, že žalobkyňa ako spoluvlastníčka poškodzovaných nehnuteľností sa môže domáhať škody len v prípade takej výšky, ktorá jej zodpovedá 1 podielu na uvedených nehnuteľnostiach, súd sa s týmto argumentom žalovanej strany nestotožnil. Podľa § 139 ods. 1 Občianskeho zákonníka z právnych úkonov týkajúcich sa spoločnej veci sú oprávnení a povinní všetci spoluvlastníci spoločne a nerozdielne. Teda právne úkony týkajúce sa spoločnej veci (správa spoločnej veci), ktorá sa nachádza v podielovom spoluvlastníctve, môže vykonávať ktorýkoľvek zo spoluvlastníkov, pokiaľ nebolo výslovne dohodnuté, že to bude robiť len niektorý z nich. Aktívnu a pasívnu solidaritu na dlžníckej , ako aj na veriteľskej strane podrobne upravujú ustanovenia § 511 a násl. Občianskeho zákonníka. V prípade aktívnej solidarity môže ktorýkoľvek zo spoluvlastníkov - bez ohľadu na veľkosť svojho spoluvlastníckeho podielu - požadovať od tretích osôb celé plnenie týkajúce sa spoločnej veci. Dlžník sa riadnym a včasným poskytnutím celého plnenia len jednému zo spoluvlastníkov zbaví celého svojho záväzku voči všetkým ostatným spoluvlastníkom. Vnútorne pomery medzi spoluvlastníkmi ako

spoluveriteľmi sa riadia právnym vzťahom na základe solidarity spoluvlastníkov. (Fekete, I : Občiansky zákonník . 2. Zväzok (Vecné práva, Zodpovednosť za škodu a za bezdôvodné obohatenie). Veľký komentár, 2. Aktualizované a rozšírené vydanie. Bratislava: Eurokódex 2015, str. 259-260).

Vzhľadom na uvedené, keďže v konaní nebola preukázaná žiadna vnútorná dohoda medzi žalobkyňou a Máriou Rusnákovou ako druhou väčšinou spoluvlastníčkou poškodzovaných nehnuteľností (ktorá bola pôvodnou žalobkyňou v 2. rade), ktorá by neumožňovala žalobkyni domáhať sa celej náhrady škody, ktorá prináleží za celú poškodzovanú spoločnú vec, súd nemal dôvod priznať žalobkyni len tú časť náhrady škody, ktorá by zodpovedala jej spoluvlastníckemu podielu na predmetnej veci.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 10 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. z 18. apríla 1995, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len ako „ nar. vl. č. 87/1995 Z.z.“), ak došlo k omeškaniu pred 1. januárom 2009, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných do 31. decembra 2008.

Podľa § 3 nar. vl. č. 87/1995 Z.z účinného do 31. decembra 2008, výška úrokov z omeškania je dvojnásobok diskontnej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Ku dňu 8.12.2000, kedy sa žalovaní dostali do omeškania s plnením svojho záväzku bola diskontná sadzba (základná sadzba) Národnej banky Slovenská v období od 31.08.2000 do 26.12.2000 vo výške 8,8 % p.a..

Žalobkyňa na pojednávaní konanom dňa 9.11.2015 cestou svojho právneho zástupcu si v rámci upresnenia žalobného petitu uplatnila voči žalovaným aj zaplatenie zákonného úroku z omeškania od 2.11.2000 až do zaplatenia, pričom súd uznesením vyhláseným na uvedenom pojednávaní pripustil uvedenú zmenu žalobného návrhu. Súd uvedený úrok žalobkyni priznal počnúc od 8.12.2000, t.j. odo dňa nasledujúceho po dni kedy bol žalovaným dourčený na vyjadrenie upravený návrh žalobkyne zo dňa 31.10.2000, čo sa stalo dňa 7.12.2000. V konaní totiž nebolo preukázané, že by si bola bývala žalobkyňa tento nárok na zaplatenie istiny voči žalovaným uplatnila skôr, než doručením tohto návrhu súdnou cestou. Dňom nasledujúcim po dni jeho doručenia sa teda žalovaní dostali do omeškania s peňažným plnením, ktorého sa žalobkyňa voči nim domáhala a to v rozsahu, ktoré jej súd priznal v tomto konaní. Postupujúc v zmysle § 3 nar. vl. č. 87/1995 Z.z účinného v čase omeškania žalovaných v spojení s § 10 cit. nariadenia súd tento úrok určil vo výške dvojnásobku diskontnej (základnej) sadzby určenej k uvedenému dňu Národnou bankou Slovenska, čo pri 8,8% p.a. predstavovalo úrok z omeškania vo výške 17,6% p.a.. Súd žalobu v prevyšujúcej uplatneného úroku z omeškania zamietol.

Podľa § 151 ods. 3 O.s.p., v zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní, súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia primerane s tým, že lehota troch pracovných dní plynie od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Vzhľadom k skutočnosti, že uvedená sporová vec bola prejednávaná v rámci tohto konania sp.zn. 9C/708/1998 aj s vecou o návrhu žalobkyne o uloženie povinnosti žalovaným vykonať určitých povinností, ktorá vec bola uznesením sp. zn. 9C/708/1998-366 zo dňa 27.1.2012 vylúčená na samostatné konanie, toho času vedené pod sp.zn. 16C/19/2012, a teda časť trov konania, ktoré vznikli v rámci prejednávania tejto sporovej veci, súvisela aj s konaním vedeným pod sp.zn. 16C/19/2012, a zároveň o trovách štátu, ktoré v tomto prípade tvoria trovy znaleckého dokazovania, nebolo možné rozhodovať aj preto, nakoľko v čase rozhodnutia súdu vo veci samej súd nemal ešte rozhodnuté o odmene súdnej znalkyne Ing. N. E. (V.) za jej účasť na pojednávaní konanom dňa 9.11.2015, na ktorom bola vypočutá ako súdna znalkyňa, súd rozhodol, že o trovách konania vzhľadom na uvedené skutočnosti rozhodne v samostatnom uznesení po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach v troch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 a ods. 2 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, trovy výkonu rozhodnutia o výchove maloletých detí, sumy uložené ochrannými opatreniami v trestnom konaní, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci. (Zákon č. 65/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov.)